

Small shoes, big steps.

Kind-inclusie voor een duurzame wereld

Jaarplan 2018

MISSING CHAPTER

A

**De wereld van morgen
maken we samen. Vandaag.**

gaat

nationaal

[2010]

[2011]

[2017-2018]

/ Partners

Tallose getalenteerde mensen en gedreven organisaties maken ons werk mogelijk.

We werken samen met duizenden kinderen, verspreid over het hele Koninkrijk. Samen met hen en meer dan 150 organisaties werken we er hard aan onze missie.

Van bedrijven tot brancheverenigingen en van overheidsinstanties tot onderwijsinstanties.

Wij zijn trots op al onze partners. Samen laten we zien wat het oplevert als we echt naar kinderen luisteren en hen serieus nemen als gesprekspartners.

We zijn in het bijzonder dankbaar voor de genereuze betrokkenheid en (financiële) ondersteuning van:

ACC Brittenburg, De Baak, Duurzame PABO, iCare Solutions, IVN, Kikkoman, Kinderopvang Humanitas, Nationale Postcode Loterij, NIBC, Oxilion, Rijksdienst voor Ondernemen, Rutgers & Posch, Starsound Productions, Stichting Jan Cornelia, Urgenda, Young Crowds.

Ook bedanken wij de bevrogen en inspirerende Nederlanders die kind-inclusie omarmen en daar belangeloos invulling aan geven:

Claudia de Breij, Nicolette van Dam, Sofie van den Enk, Curvin George, Hella Hueck, Rosabelle Illes, Tanja Jadnanansing, Daphne Lammers, Frènk van der Linden, Jamaï Loman, Diana Matroos, Ruben Nicolai, Kim Putters, Henk Schweitzer, Deva-Dee Siliee, John Soliano, Jeroen Smit, Maarten Stuifbergen, en Liesbeth Staats.

Een speciaal woord van dank gaat uit naar alle scholen en leerkrachten voor hun deskundigheid en enthousiasme.

Arnhemse School Vereniging, Asch van Wijksschool, Cornelis Vrijsschool, Daltonsschool, De Reiziger, Daltonsschool, Neptunus, De Achtbaan, De Boog, De Catamaran, De IJsselhof, De Lelysschool, De Paradijsvogel, De Pinksterbloem, De Wittering.nl, De Zefier, Flevoschool, Het Volle Leven, IKC Noordrijk, International School of Amsterdam, IS Hilversum, Max Velthuijsschool, Noorderlicht, OBS Erasmus, OG Heldringschool, Openbare basisschool JFK, Paschalisschool, St Ursula, 't Spectrum, 't Ven

/ Inhoudsopgave

A decorative graphic on the left side of the page features a stylized globe with green landmasses and blue oceans. A white line starts from the bottom left, loops upwards and to the right, then loops back down and to the left, ending near the bottom. Along this path are five white circular nodes, each containing a number from 1 to 5. To the right of each node is a text label, and further to the right is a page number. The background is a gradient of blue and green, with several white star-like shapes scattered across it.

	Leeswijzer	8
	Voorwoord	11
1	Gedachtegoed	12
2	Werkwijze	14
3	Waar staan we nu?	20
4	Waar we in 2025 willen staan...	22
5	Maar nu eerst: 2018	24

/ Leeswijzer

Over dit jaarplan

Ons werk draait om het creëren van zowel nieuwe inzichten als maatschappelijke bewegingen, waarbij kinderen en volwassenen altijd in gesprek zijn en samenwerken. Daarom verdelen we onze activiteiten in **inzicht** en **actie**. Deze twee strategische pilaren zijn nauw met elkaar verbonden.

In dit jaarplan nemen we je mee op reis. We staan stil bij waar we vandaan komen (2009-2017), waar we nu staan (2017) en we delen onze droom voor 2025. Het grootste deel van dit jaarplan gaat over wat we in 2018 gaan doen om onze droom uiteindelijk te realiseren: dat het normaal is dat de ideeën van kinderen worden meegenomen in besluitvorming.

Alles wat we bedenken, ontstaat door naar kinderen te luisteren én te observeren welke behoeftes er leven onder bestuurders. Dus alles wat we doen, gebeurt in co-creatie.

Veel leesplezier!

2009 - 2014

We ontwikkelden een methode voor dialoog tussen kinderen en bestuurders. We deden een proef met deze methode bij tien scholen en organisaties. Op basis van de lessen en successen van de proef ontwikkelden we programma's (Raad van Kinderen, WaterSpaarders) en een aanpak om Nederland te overtuigen van de waarde en noodzaak van kind-inclusie. Steeds meer organisaties zien kinderen als gelijkwaardige stakeholders.

2015 - 2017

Onze programma's Raad van Kinderen en WaterSpaarders maakten een groei door, we startten een training voor dialoogleiders en we maakten de impact van kind-inclusie zichtbaar via acties, publicaties en evenementen (Raad van Kinderen Awards, WaterSpaarders, Deal van 5 Miljard). We ontwikkelden nieuwe concepten (Wij Denken Mee, Raad van Kinderen gemeenteaanpak, GoDo over gezondheid). Steeds meer mensen vinden het belangrijk dat kinderen meedenken over besluiten. Dat is te zien aan de groeiende groep van meer dan honderd toonaangevende partners, ambassadeurs en honderdduizenden kinderen.

2018

We gaan veel communiceren en aandacht creëren voor de boodschap dat het normaal zou moeten zijn dat kinderen meedenken over besluiten. We helpen organisaties om steeds vaker zelfstandig aan de slag te gaan met de adviezen van kinderen. Soms helpen en vertalen we een beetje, maar we zorgen er vooral voor dat de adviezen van kinderen niet vrijblijvend zijn en dat er echt iets mee gebeurt. Ook gaan we samen met kinderen meer maatschappelijke bewegingen creëren, waarbinnen zij de aanjagers zijn van een positieve maatschappelijke verandering, bijvoorbeeld op het gebied van gezond leven, energiebesparing en armoedebestrijding (WaterSpaarders, Evonturiers, B'tje, GoDo). gemeenteaanpak).

De droom voor 2025

Het serieus nemen van kinderen als gelijkwaardige gesprekspartners is niet langer bijzonder, het is normaal. We maken het verschil op allerlei terreinen: door de inzichten van kinderen worden besluiten meer toekomstgericht, kinderen zijn de aanjagers van positieve gedragsverandering binnen gezinnen (gezondheidskeuzes, energiebesparing) en creëren nieuwe oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken zoals armoedebestrijding. We hopen als Missing Chapter overbodig te zijn. Als dat nog een brug te ver is, zijn we in ieder geval veel stappen verder. Onze rol is veranderd en in lijn met wat nodig is om onze droom te realiseren.

/ Voorwoord

Pedagoog Janus Korczak zei: 'Kinderen zijn niet de mensen van morgen, maar de mensen van vandaag'. Dat is de basis van alles wat we doen.

Missing Chapter brengt de opgewekte en frisse blik van kinderen samen met de realiteit van alle dag, besluitvorming en beleid. Iedere dag weer werken we er hard aan om samen met honderden partners en duizenden kinderen een droom werkelijkheid te maken: dat het normaal is dat kinderen meedenken over besluiten die hun leven aangaan.

We bestaan om op grote schaal te realiseren wat Lise (11) zo mooi onder woorden brengt: 'Ik vind het heel leuk dat wij zelf advies mogen geven aan volwassenen. Die luisteren normaal gesproken niet heel goed naar ons, ze vinden ons vaak te jong. Volwassenen denken niet altijd aan kinderen bij het maken van nieuwe plannen. Maar wij hebben ook onze mening. En die doet ertoe.'

We zijn klaar om samen met ons netwerk de volgende fase in te gaan. Niet met het doel onszelf groter te maken. Wél om verder te werken aan de groeiende beweging

rondom kind-inclusie en te zorgen dat steeds meer organisaties zélf aan de slag gaan met het betrekken van kinderen. Door onze methode, instrumenten en kennis te delen en anderen alles in handen te geven om vanuit ons gedachtegoed aan de slag te gaan. Door de impact van wat we doen te onderbouwen, met feiten, cijfers en resultaten. We hopen zo steeds meer enthousiasme te creëren voor het betrekken van kinderen bij duurzame besluitvorming en acties.

Uiteraard krijgen we dat alleen voor elkaar met een ambitieus en krachtig team, dat zich verenigt door een gedeelde passie en zich onderscheidt door een diversiteit aan inzichten, vaardigheden en achtergronden. We werken in het hele Koninkrijk der Nederlanden en beginnen uitstapjes te maken naar andere Europese landen, waar ook vraag is naar onze werkwijze.

Heel veel dank aan alle kinderen, partners, ambassadeurs, volgers, vrijwilligers en anderen voor de mooie samenwerking. We zijn trots op wat we de afgelopen jaren met elkaar hebben bereikt.

We hebben zin in 2018!

Marloes van der Have
Algemeen Directeur
Missing Chapter Foundation

Laurentien van Oranje
Oprichter
Missing Chapter Foundation

Soler Berk
Directeur Strategie en Innovatie
Missing Chapter Foundation

1 / Gedachtegoed

Visie

Hoe we leven, produceren en consumeren heeft gevolgen voor de aarde en voor hoe we met elkaar omgaan. Er komen steeds meer complexe vraagstukken bij. Van armoedebestrijding tot de energietransitie en van sociale ongelijkheid tot gezond leven en duurzaamheid. We willen oplossingen bedenken en beslissingen nemen die goed zijn voor de toekomst, maar zitten soms vast in risico's, gevoeligheden, belangen en korte termijnwensen. We willen wel in kansen en oplossingen denken. Maar al die risico's dan? Volwassenen zitten soms een beetje vast. Kinderen kunnen besluitvormers helpen. Volwassenen hebben misschien meer kennis en ervaring, maar kinderen hebben creativiteit, verbeeldingskracht en het vermogen die vragen te stellen die volwassenen op een ander spoor kunnen zetten. Het Internationale Verdrag van de Rechten van het Kind geeft kinderen bovendien ook het recht om mee te denken over vraagstukken die invloed hebben op hun leven.

Missie

Onze missie is om de inclusie van kinderen in besluitvorming het nieuwe normaal te maken.

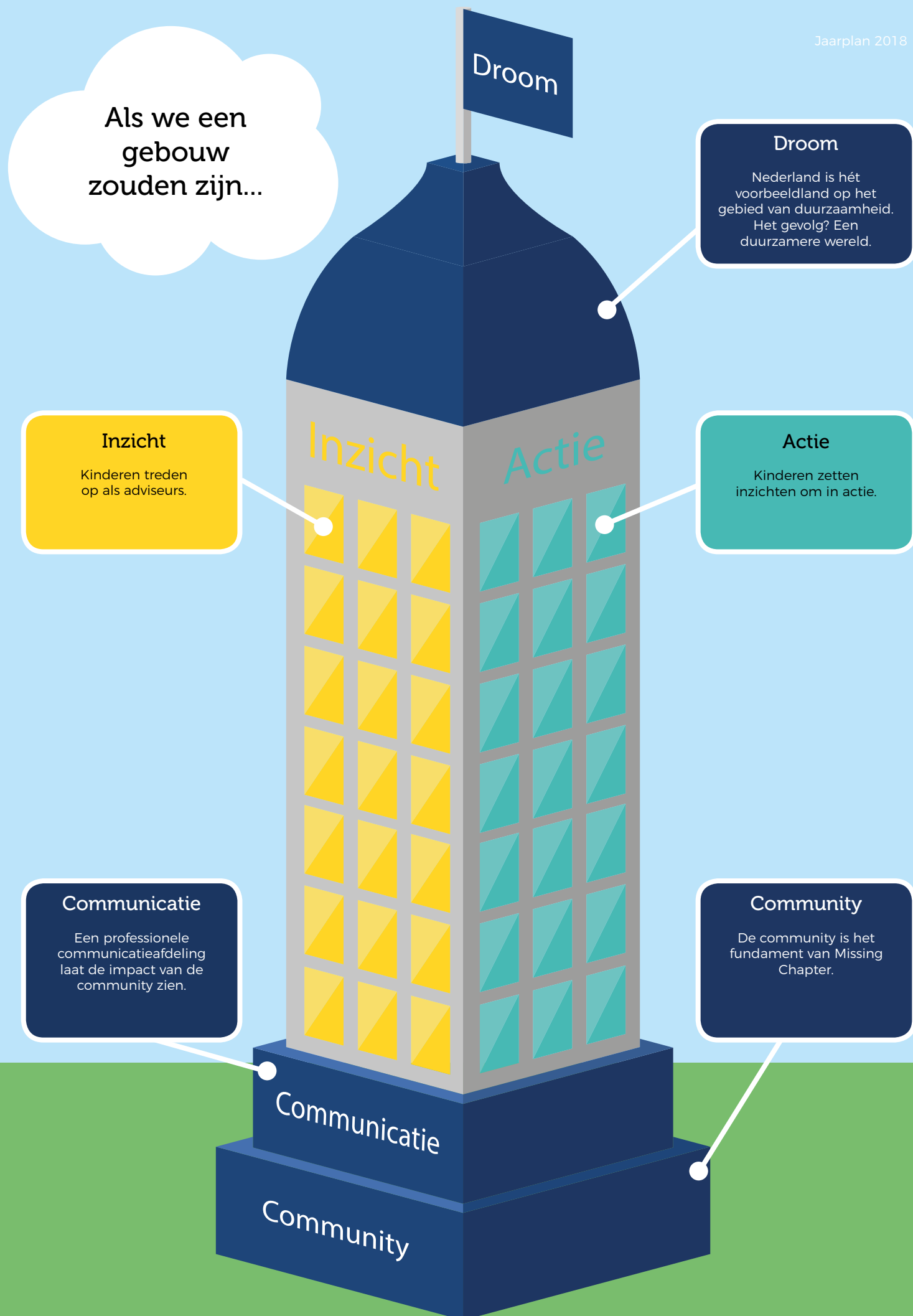
Aanpak

We verrijken beslissingen en maatschappelijke debatten door ervoor te zorgen dat kinderen ook mogen meedenken én dat de volwassenen verantwoording aan hen afleggen over wat er met hun ideeën wordt gedaan. Want alleen dan voelen mensen zich serieus genomen. Aan de hand van actuele vraagstukken brengen wij kinderen en besluitvormers in gesprek om zo tot nieuwe inzichten en ideeën te komen. Missing Chapter helpt volwassenen om hun strategische vraagstukken aan kinderen voor te leggen. Kinderen leggen de essentie bloot en leren dat het zin heeft om mee te denken, volwassenen leren loslaten en openstaan voor nieuwe denkrichtingen en oplossingen. Missing Chapter begeleidt alle stappen, is de vertaler tussen beide generaties en helpt partners om kind-inclusie zélf in praktijk te brengen. En om heel Nederland hier enthousiast over te maken, brengen we de ideeën van kinderen bij iedereen onder de aandacht.

Oorsprong

Het kleine nieuwsgierige wezentje Mr Finney is eigenlijk de oorsprong van Missing Chapter. Met hem begon het, in 2009. De vragenstellende wereldreiziger, die volwassenen en kinderen in gesprek laat gaan over duurzaamheid aan de hand van zijn verhalen, is bedacht door Laurentien van Oranje. Hij kreeg gestalte dankzij illustrator Sieb Posthuma (1960-2014). In 2009 verscheen Mr Finney en de wereld op z'n kop, in 2011 volgde Mr Finney en de andere kant van het water en in 2013 Mr Finney en het raadsel in de bomen. Inmiddels is hij al in negen landen vertaald.

2 / Werkwijze

Inzicht

Binnen het domein **Inzicht** organiseren wij dialogen tussen kinderen en besluitvormers, zodat kinderen hun inzichten en ideeën kunnen delen. Dit doen we via een dialoogmethode waarbij kinderen en volwassenen als gelijkwaardige partners in gesprek gaan. De methode, te zien op de volgende pagina, is ontwikkeld op basis van de ervaringen van honderden kinderadviesraden die wij over de afgelopen jaren hebben begeleid.

Binnen het domein Inzicht vallen de volgende programma's:

Raad van Kinderen

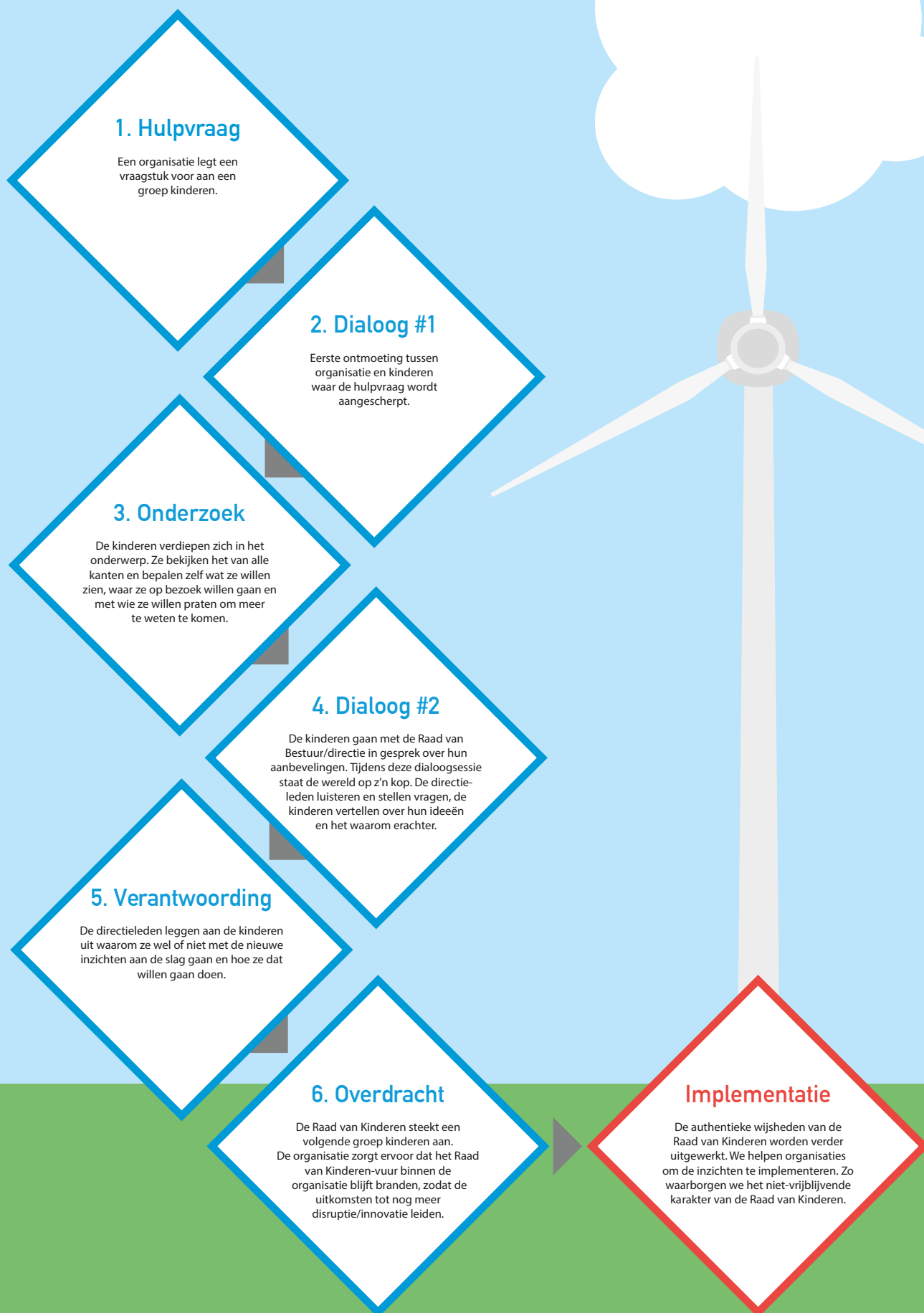
Ruim 80 organisaties in het Koninkrijk der Nederlanden hebben inmiddels een Raad van Kinderen. Het idee is dat organisaties naast een Raad van Toezicht en Raad van Commissarissen ook standaard een Raad van Kinderen instellen die meedenkt met de organisatie. Besluitvormers leggen hun strategische vraagstukken -altijd met een maatschappelijke focus- aan kinderen voor. Ze gaan vervolgens op gelijkwaardige manier samen in gesprek om nieuwe oplossingen te vinden. De Raden van Kinderen zijn actief in meer dan vijftien sectoren en adviseren allerlei soorten organisaties, van groot tot klein en van publieke tot private sector.

Zie www.raadvankinderen.nl

Wij Denken Mee

Soms zijn er onderwerpen die de hele samenleving raken, waarvan je denkt: wisten we maar hoe kinderen hier tegenaan kijken. Binnen het programma Wij Denken Mee doen veel kinderen uit het hele Koninkrijk kwantitatief en kwalitatief onderzoek naar een actueel onderwerp waarover ze nog niet eerder gevraagd werden om mee te denken. In 2016 gaven kinderen bijvoorbeeld advies over het vluchtelingenvraagstuk. Het is tot in de Ministerraad besproken.

Actie

Binnen het domein **actie** zetten we ons ervoor in dat de inzichten van kinderen worden omgezet in nationale acties. Het uitgangspunt is steeds hetzelfde. Kinderen zijn natuurlijke change agents en zetten aan tot positieve gedragsverandering. Of het nu gaat om een idee om korter te douchen en zo energie te besparen of een prototype voor een 'lekker in je vel meter' om gezonder te leven. Binnen het domein **actie** ontwikkelen we gedragsveranderingsprogramma's. Daarbij werken we nauw samen met kinderen en verschillende organisaties, om een nationale beweging te creëren rondom een specifiek thema. Deze thema's zijn actueel en gaan over een duurzame samenleving. In 2018 richtten we ons op drie thema's:

- Gezondheid
- Armoede
- Klimaat

Alle programma's zijn gebaseerd op de inzichten van kinderen en worden altijd ontwikkeld samen met kinderen. Daarnaast is het 5 Levers of Change Model,

het door Unilever ontwikkelde model om gedragsverandering te bewerkstelligen, een bewezen succesvolle methode die wij als basis gebruiken om bewegingen te creëren. Naast WaterSpaarders, starten in 2018 een aantal nieuwe actieprogramma's: Evonturiers en GoDo.

Waterspaarders

Waarom 9 minuten douchen als je in 5 minuten ook warm en schoon genoeg bent? WaterSpaarders is een landelijke beweging met energiebesparing als doel. Kinderen en volwassenen komen samen in actie om de gemiddelde douchetijd in Nederland terug te brengen. En dat gaat behoorlijk goed. **www.waterspaarders.nl**

Evonturiers

Evonturiers is een landelijk scholenprogramma gericht op brede gedragsverandering rondom energiebesparing. Kinderen en hun gezin gaan aan de slag met verschillende

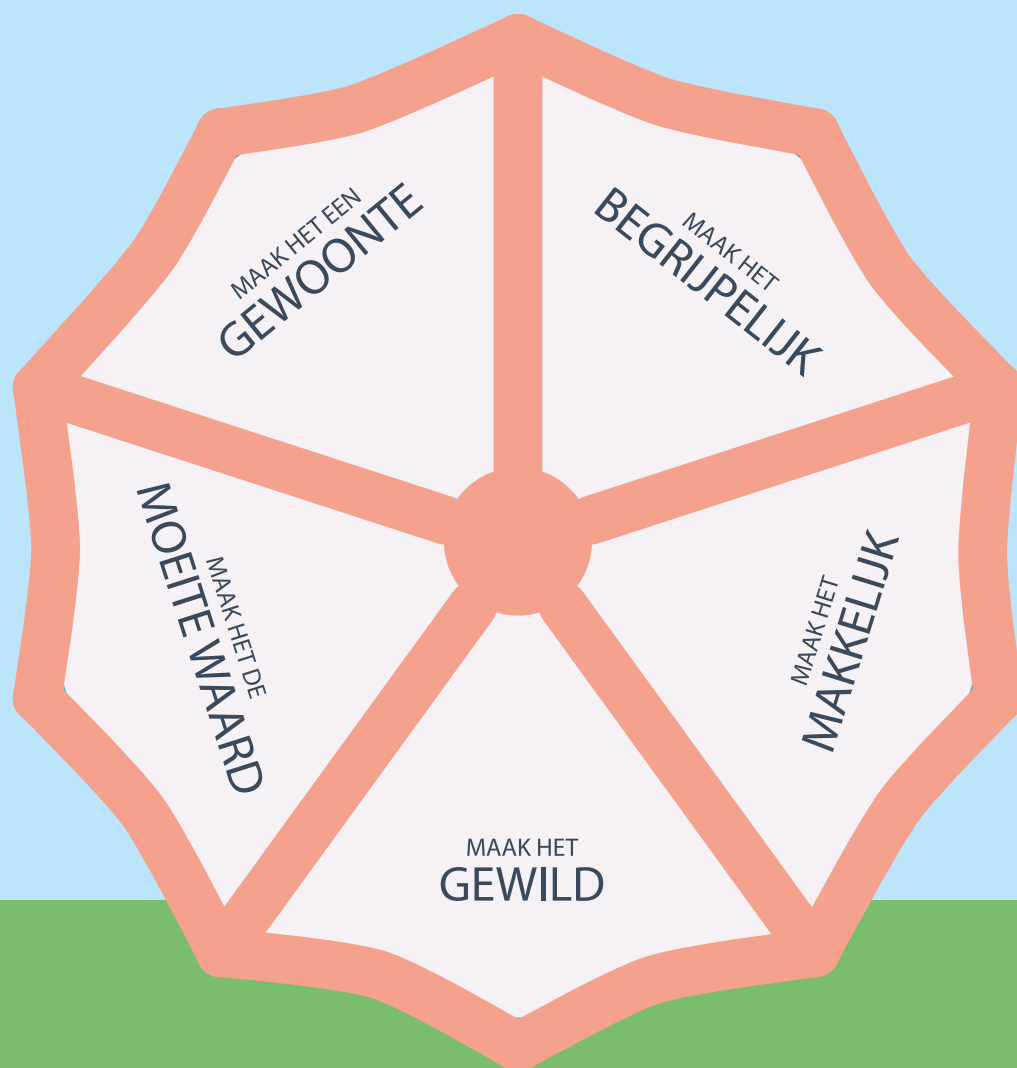
manieren van energiebesparing thuis en in de wijk. Ze worden hierbij geholpen met lesmateriaal en concrete acties.

GoDo

GoDo helpt iedereen -jong en oud- om zich goed te voelen. Als nationaal gedragsveranderingsprogramma helpt GoDo gezinnen structureel gezonder te leven en lekker in hun vel te zitten. Het doel? Dat gezinnen in heel Nederland gelukkiger worden door gezonder te eten, meer te bewegen en meer te ontspanning. Via acties gedurende het hele jaar stimuleert GoDo blijvende gedragsverandering. Hierbij wordt voortgebouwd op het succes van het Ik Eet Het Beter scholenprogramma, waar jaarlijks meer dan 400.000 kinderen aan deelnemen.

5 Levers of Change

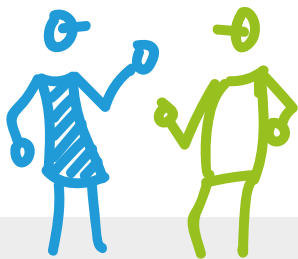

‘De Raad van Kinderen opent deuren want we mogen vragen stellen aan de echte grote bedrijven, ook al zijn we jong.’

- Raihan, 12

3 / Waar staan we nu?

Ruim 10.000 kinderen
geven advies aan
organisaties via een
Raad van Kinderen

80 organisaties
werken samen
met een Raad van
Kinderen

De Raad van Kinderen
is vertegenwoordigd
in 7 van de 9
topsectoren

76 scholen doen
mee aan de Raad van
Kinderen

132 hulpvragen uit
12 van de 17 SDG's*
werden behandeld
door Raden van
Kinderen

Bijna 10.000 kinderen
brachten hun stem
uit bij de Raad van
Kinderen Awards 2017

*Sustainable Development Goals

Van alle bestuurders
en directeuren die
samenwerken met een
Raad van Kinderen...

...geeft 61% aan de
adviezen van kinderen
mee te nemen in het
dagelijkse werk.

...geeft 84% aan het
leerzaam te vinden
dat een Raad van
Kinderen meedenkt
met de organisatie.

...wenst 100% andere
organisaties ook een
Raad van Kinderen
toe.

In 2017 is de Nationale
Raad van Kinderen in
het leven geroepen,
die het nieuwe
kabinet adviseert

5 gemeenten vragen
advies van een Raad
van Kinderen om
nieuwe oplossingen
te bedenken voor het
armoedevraagstuk

6 ministeries werken
samen met een Raad
van Kinderen

Ruim 5000 kinderen
hebben zich
aangemeld voor
deelname aan de
Nationale Raad van
Kinderen

minder warm water
beter voor later

Ruim 134.000 kinderen doen mee
met WaterSpaarders

Ruim 1400 kinderen gaven advies
over het vluchtelingenvraagstuk

4 / Waar we in 2025 willen staan...

Bij alles wat we in 2018 ondernemen, houden we in gedachten waar we in 2025 willen staan. We hebben een helder idee voor 2025, maar onderweg sturen we ongetwijfeld bij, om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen en onderwerpen die kinderen belangrijk vinden.

Onze plannen voor 2025:

Groei community

Steeds meer mensen en organisaties betrekken kinderen bij besluitvorming. Het is niet meer bijzonder, het is normaal. Bedrijven van klein tot groot, privaat tot publiek, multinational tot ministerie, in Nederland en daarbuiten zien dat kinderen niet alleen het recht hebben om mee te praten. Ze zien ook dat hun ideeën onmisbaar zijn bij de ontwikkeling van duurzame 'lange termijn' visies. Ook grote bedrijfssectoren en toonaangevende netwerken leggen in hun code of beleid vast dat kinderen gelijkwaardige stakeholders zijn.

Aantoonbare impact

De impact van kind-inclusie is glashelder. Aan de hand van onder meer concrete voorbeelden en onderzoek wordt de opbrengst van kind-inclusie zichtbaar en concreet. Het is aantoonbaar dat dialoog tussen kinderen en volwassenen een

positieve bijdrage levert aan de Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties. Wij hanteren de 17 SDG-doelen als kader in ons werk, om eraan bij te dragen dat de wereld een betere plek is in 2030. De inzichten van kinderen leveren hier een structurele bijdrage aan. Ook de actieprogramma's waarin kinderen de change agents zijn maken aantoonbaar verschil voor de samenleving en de aarde.

Gedeelde kwaliteitsstandaard

Er is een kwaliteitsstandaard voor het in de praktijk brengen van kind-inclusie, gebaseerd op theoretische kennis en jarenlange praktijkervaring. Naast deze methode ontwikkelen we ook een keurmerk of stempel voor kwalitatieve kind-inclusie. De organisaties met een Raad van Kinderen zijn goed getraind om zelf met hun Raad van Kinderen samen te werken. Er is een digitaal platform voor de community, met daarop openbare toolkits, kennis en ondersteuning. Op dit platform kunnen kinderen en volwassenen ook digitaal met elkaar in gesprek gaan. Organisaties en scholen in heel Nederland zijn lid van het platform.

Onze rol

Misschien is Missing Chapter in 2025 overbodig. Als dat nog een brug te ver is, zijn we in ieder geval stappen verder en is onze rol veranderd en in lijn met wat op dat moment nodig is om de inclusie van kinderen het nieuwe normaal te maken. We willen een organisatie zijn die de kaders schetst, stimuleert, inspireert en ondersteunt. Bijvoorbeeld via train-de-trainer modellen, handige tools en kennisdeling. Ook willen we een onafhankelijk platform zijn voor kind-inclusie met voorbeelden, anekdotes, wetenschappelijke onderbouwing en bewijsvoering: het aantoonbare bewijs dat beslissingen duurzamer worden als besluitvormers de belangen en inzichten van kinderen meewegen.

5 / Maar nu eerst: 2018

Inzicht / Raad van Kinderen

In 2018 groeit de Raad van Kinderen-beweging omdat steeds meer organisaties een Raad van Kinderen installeren. Onze materialen en hulpmiddelen stellen hen in staat om de kwaliteit van de implementatie te bewaren. We maken een start met de ontwikkeling van een digitaal platform waarop volwassenen en kinderen met elkaar in dialoog gaan en waar alle kennis wordt gedeeld rondom kind-inclusie.

Een overzicht van wat we in 2018 gaan ondernemen:

Groei beweging

De Raad van Kinderen schiet steeds meer wortel in verschillende soorten organisaties, gemeenten, topsectoren en provincies. Dit is de basis voor landelijke impact en zichtbaarheid. We bouwen voort op de overtuiging onder schooldirecteuren, leerkrachten en Raden van Kinderen binnen scholen. We maken ons er hard voor dat een Raad van Kinderen standaard onderdeel wordt van elke basisschool in Nederland. Zo leren alle kinderen meedenken vanuit hun vrije blik over verbeteringen in school, het curriculum en de omgeving van de school. Zo passen we actief burgerschap toe in de praktijk. De beweging groeit ook omdat

we actief samenwerking zoeken met initiatieven van anderen die gericht zijn op de inclusie van kinderen.

Ontwikkeling hulpmiddelen

Alle betrokkenen bij de Raad van Kinderen, zowel kinderen als volwassenen, leren continu met als doel uiteindelijk zelfstandig aan de slag te gaan. Om dit te ondersteunen, werken we met een standaard 3-jarig groeimodel in onze samenwerkingen: voordoen, samen doen en zelfstandig doen. In jaar 1 van de samenwerking nemen we organisaties en scholen aan de hand om de samenwerking met de Raad van Kinderen optimaal te laten verlopen. In jaar 2 doen we het samen en ondersteunen we waar nodig. In jaar 3 gaan organisaties en scholen steeds meer zelfstandig aan de slag. Het bijeenbrengen van de werelden van kinderen en besluitvormers vraagt om expertise en zorgvuldigheid. Daarom ontwikkelen we instrumenten die organisaties en scholen helpen zelfstandig advies te vragen van kinderen. We gaan bijvoorbeeld aan de slag met het bouwen van een digitaal platform waarop volwassenen en kinderen

met elkaar in dialoog gaan. We ontwikkelen ons als 'academy' en organiseren bijeenkomsten om kennis te delen, trainingen voor dialoogleiders. Ook schrijven we kennis en methodieken op in een kind-inclusie-toolkit.

Impact en onderzoek

We gaan de impact en opbrengsten van de Raad van Kinderen-beweging meten. Hoe helderder de impact, hoe groter de geloofwaardigheid en dus de urgentie voor besluitvormers om onze aanpak te omarmen. De impact maken we zichtbaar aan de hand van jaarverslagen van organisaties en hun Raden van Kinderen, wetenschappelijk onderzoek, enquêtes, interviews en evenementen. De tweede editie van de Raad van Kinderen Awardshow vindt plaats op 6 juni 2018.

Inzicht / Raad van Kinderen gemeenteaanpak

In 2018 gaan we door met de samenwerking met vijf gemeenten (Breda, Den Haag, Deventer, Groningen en Leiden) die sinds 2017 een Raad van Kinderen hebben geïnstalleerd. Dit is een pilot waarbij kinderen de gemeenten adviseren over hun armoedeaanpak. Tijdens de pilot verkent ieder van de vijf gemeenten ook hoe de gemeenteraad het beste een eigen Raad van Kinderen kan opzetten om innovatieve oplossingen aan te dragen voor maatschappelijke thema's, zoals het armoedevraagstuk.

Concreet ondernemen we in 2018 het volgende:

Ontwikkeling gemeenteaanpak

We ontwikkelen de 'Raad van Kinderen gemeenteaanpak'. We ontdekken wat een goede samenstelling is van een Raad van Kinderen binnen gemeenten, welke aanpak leidt tot een waardevolle opbrengst en met welke netwerken er een samenwerking kan ontstaan (zoals DIVOSA en de Vereniging Nederlandse Gemeenten). In de vijf pilotgemeenten zal de Raad van Kinderen rondom

de gemeenteraadsverkiezingen op 21 maart 2018 het College van Burgemeester en Wethouders adviseren over de armoedeaanpak. In 2018 volgen steeds meer gemeenten het goede voorbeeld van de 5 pilotgemeenten. We werken er hard aan om een landelijk dekkend netwerk te realiseren, met in elke provincie in ieder geval één gemeente met een Raad van Kinderen.

Impact zichtbaar maken

We gaan de impact en opbrengsten van de 'Raad van Kinderen-gemeenteaanpak' meten en opschrijven. We willen weten wat kinderen en volwassenen leren van de

Raad van Kinderen en hoe de samenwerking bijdraagt aan een inclusieve samenleving. We onderzoeken hiervoor alle trajecten en werken samen met wetenschappers. We verzamelen alle ervaringen en uitkomsten en zetten ze om in een toolkit. Die sluit nauw aan op de bredere kind-inclusie-toolkit, maar is op maat gemaakt voor een specifieke gemeenteaanpak. Impact maken we zichtbaar via een speciaal te ontwikkelen website, social media-kanalen, publicaties en events. Alle gemeenten doen mee aan de Raad van Kinderen Awardshow, met als inzending een openbaar jaarverslag.

Inzicht / Nationale Raad van Kinderen

Tijdens de eerste Raad van Kinderen Awarduitreiking, op 22 juli 2017 in het Concertgebouw in Amsterdam, werd vanuit de Raad van Kinderen-community (zowel de kinderen als de volwassenen) bedacht om een Nationale Raad van Kinderen in te stellen.

Het idee: een grote groep kinderen uit heel Nederland die het nieuwe Kabinet op structurele en niet vrijblijvende wijze adviseert. Een belangrijke stap in de missie het de normaalste zaak te maken dat kinderen meedenken over besluiten die hun leven nu en in de toekomst bepalen.

Start Nationale Raad van Kinderen

In 2018 denken we samen met kinderen uit hoe de Nationale Raad van Kinderen precies vormgegeven moet gaan worden. De Nationale Raad wordt in ieder geval een onafhankelijk adviesorgaan dat bestaat uit een community van kinderen tussen de 8 en 14 jaar, uit alle delen van het Koninkrijk. Inmiddels hebben al 5000 kinderen zich gemeld met ideeën waarover ze het Kabinet zouden willen adviseren. Gezondheid, klimaat en onderwijs staan in de top 3.

De Nationale Raad van Kinderen krijgt wellicht een eigen dynamiek, maar werkt volgens de randvoorwaarden van een 'traditionele' Raad van Kinderen binnen organisaties. Het proces is zo opgezet dat de adviezen niet vrijblijvend zijn en er wordt altijd aan kinderen verteld waarom adviezen wel of niet worden opgevolgd.

Actie / WaterSpaarders

Doel van WaterSpaarders is om energie te besparen door de gemiddelde douchetijd in Nederland terug te brengen van 9 naar 5 minuten. In 2018 gaan we aan de slag met de verdere groei van de WaterSpaarders-beweging. Hoe? Door het lesmateriaal uit te breiden van alleen groep 7/8 naar groep 5/6 en 7/8, en door naast scholen ook sportclubs te laten meedoen met WaterSpaarders.

Groei beweging

Onze missie is om de WaterSpaarders-community te laten groeien naar 600.000 mensen die allemaal korter douchen. Zo willen we jaarlijks zo'n vijf miljard liter warm water besparen. Dit doen we dus door ons lesmateriaal uit te breiden voor het nieuwe

schooljaar (2018/2019) en 500 nieuwe klassen te werven. Ook leggen we de verbinding met sportclubs: samen met de KNVB motiveren we 150 amateur-voetbalverenigingen en vijf eredivisieclubs om maximaal 5 minuten te douchen. Wij blijven dit belangrijke partnership steeds inhoudelijk laden, zodat WaterSpaarders helpt om het draagvlak voor duurzaamheid binnen sportclubs groter te maken.

Impact meten

De resultaten van WaterSpaarders worden zichtbaar gemaakt, zodat heel Nederland ziet hoeveel het oplevert om korter te douchen. We gaan de impact van het lesprogramma op bewustwording en gedragsverandering meten.

Ook onderzoeken we of we het effect van WaterSpaarders op gedragsverandering kunnen meten, evenals de rol van kinderen als change agents voor energiebesparing.

Aandacht voor energiebesparing

Er komt een vijfde Nationale WaterSpaarders Dag. Op deze dag blikken we terug en delen we de resultaten van WaterSpaarders. We bereiken onze verschillende doelgroepen via een reeks communicatiemiddelen. Denk aan social mediacampagnes, de inzet van KidsReporters en WaterSpaarders-ambassadeurs en onze samenwerking met de KNVB.

minder warm water
beter voor later

Actie / GoDo

In 2018 start GoDo, een actieprogramma dat is ontwikkeld op basis van de adviezen van Raden van Kinderen over gezondheid. We bouwen voort op de ervaring die we met WaterSpaarders hebben opgedaan. GoDo stimuleert gezinnen om gezonder te leven door gezonder te eten, meer te bewegen en meer te ontspannen. Evenals bij WaterSpaarders zijn kinderen de aanjagers van verandering.

Opstarten GoDo

In 2018 gaat GoDo van start. Er wordt een scholenprogramma ontwikkeld op basis van de successen van de programma's 'Ik Eet Het Beter' en 'Kids Doen Mijn Eetexperiment'. Ook ontwikkelen we een digitaal platform voor alle gezinnen in Nederland. Kinderen gaan met het hele gezin aan

de slag om gezonder te leven door middel van inspirerende en uitdagende acties die je elke dag kunt ondernemen. Denk aan acties om meer groente te eten, meer water te drinken, vaker te bewegen en meer te ontspannen.

Impact zichtbaar maken

GoDo is een beweging, geen eenmalige campagne. De resultaten en opbrengsten van GoDo worden zichtbaar gemaakt zodat heel Nederland ziet wat positieve gedragsverandering oplevert. Elke stap telt. We meten de impact van het scholenprogramma en de acties op het gebied van bewustwording en gedragsverandering. Daarbij leggen we de verbinding

tussen GoDo en onderzoek op het gebied van gezondheid in Nederland.

Aandacht voor gezond leven

Samen met alle betrokken kinderen laten we zien dat een gezonder en gelukkig leven heel goed mogelijk is als we ons ertoe zetten en volhouden. Iedereen -jong en oud- komt in actie vanuit eigen motivatie en een gevoel van urgentie om zich goed te voelen. We schrijven de ervaringen van kinderen en gezinnen op, publiceren onderzoeksresultaten over de impact van GoDo en werken toe naar een jaarlijks nationaal communicatiemoment: een Nationale GoDo Dag.

Actie / Evonturiers

In 2018 gaat ook Evonturiers van start: een landelijk scholenprogramma gericht op brede gedragsverandering rondom energiebesparing. Kinderen en hun gezin gaan aan de slag met verschillende manieren van energiebesparing thuis en in de wijk. Ze worden hierbij geholpen met lesmateriaal en concrete acties.

Opstarten Evonturiers

Samen met kinderen en leerkrachten co-creëren we het scholenprogramma Evonturiers. We betrekken hier 2000 klassen bij: zo'n 60.000 kinderen. We maken in 2018 een start met het uitleveren van lesmateriaal in alle groepen van het primair onderwijs. We monitoren, evalueren en verbeteren dit door middel van onderzoeken op scholen.

Pilot in vijf wijken

We zoeken vervolgens vijf 'voorbeeldwijken', waar kinderen vanuit hun rol van change-agents aantoonbaar resultaten hebben geboekt en waar volwassenen het energiebesparende initiatief hebben opgevolgd.

Impact meten

De Evonturiers-website wordt in eerste instantie gelanceerd ter ondersteuning van het lesmateriaal, maar wordt in een volgende fase uitgebreid tot een interactief platform voor jong en oud voor de hele wijk, waarop ook de impact van Evonturiers zichtbaar wordt gemaakt.

Aandacht voor energiebesparing

Naast het lesmateriaal ontwikkelen we een Evonturiers-website en social media-campagnes. Samen met partners zetten we een grootschalige actie op poten rondom energiebesparing. Tijdens deze actie blikken we terug en delen we de resultaten van Evonturiers.

The logo for Evonturiers is written in a stylized, rounded font. The letters are colored in a gradient: 'e' is teal, 'v' is green, 'o' is light green, 'n' is yellow-green, 't' is yellow, 'u' is orange, 'r' is light orange, 'i' is orange, 'e' is orange, and 's' is orange.

evonturiers

Ontwikkeling vernieuwende initiatieven

We blijven innovatieve ideeën ontwikkelen die kind-inclusie in de praktijk brengen en tastbaar maken voor heel Nederland. In de ontwikkeling van een idee analyseren we altijd eerst welk probleem het zal helpen oplossen, wat ervoor nodig is en welke partijen erbij betrokken kunnen worden om het mogelijk te maken. Aan de hand daarvan bepalen we onze mogelijke rol in de vervolgfase.

Ontwikkeling Kind-inclusie index

In 2018 wordt er een Kind-inclusie index ontwikkeld, in eerste instantie voor de Raad van Kinderen gemeenteaanpak. Via deze index kunnen kinderen aangeven hoe de gemeenten en organisaties in hun ogen aan de slag gaan met hun adviezen. Ook is erin terug te zien wat kinderen en volwassenen leren van de Raad van Kinderen en hoe deze aanpak bijdraagt aan een inclusieve samenleving.

Ontwikkeling brede klimaataanpak

Missing Chapter begint bekend te staan als de organisatie die bewegingen ontwikkelt rondom maatschappelijke vraagstukken waarin kinderen een centrale rol spelen. WaterSpaarders

staat hiervoor model. Wij signaleren dat het thema klimaat om een grotere beweging vraagt. Uitgangspunt blijft dat kinderen de cruciale rol van change agents spelen: het hele gezin wordt meegenomen en gedragsverandering wordt beoogd.

We gaan in 2018 actiever aan de slag met het thema klimaat. En wel op de volgende manieren:

Kinderklimaat

Klimaatverbond Nederland en Missing Chapter slaan de handen ineen om deze top te organiseren, waarbij kinderen worden uitgenodigd om ideeën voor klimaat(verandering) te delen. De sterkste ideeën worden in een kinderklimaatmanifest gepresenteerd aan gemeentes en provincies in Nederland. Eraan voorafgaand en tijdens de Top sluiten we vijftig Kinderklimaatdeals tussen kinderen en volwassenen. We bedenken gezamenlijk oplossingen en sluiten samen deals om die oplossingen ook uit te dragen.

Dag van de Duurzaamheid

Op de Dag van de Duurzaamheid organiseren we samen met Urgenda, Duurzame Pabo, RVO en IVN de jaarlijkse voorleesactie. Pabo-studenten hebben verhalen geschreven naar aanleiding van tekeningen van kinderen binnen een duurzaamheidsthema. Doel

voor 2018 is dat op deze dag minstens vijfduizend volwassenen voorlezen aan kinderen, zodat die in aanraking komen met een duurzaamheidsthema. Na het voorlezen praten we verder over het onderwerp en creëren we bewustwording.

B'tje

Milieu Centraal, Missing Chapter en Enexis slaan de handen ineen om klimaatverandering tegen te gaan en heel Nederland te mobiliseren door middel van een op te zetten nationaal consumentenprogramma gericht op gedragsverandering: B'tje. Dit programma wordt in de eerste fase ontwikkeld binnen Missing Chapter. B'tje heeft als ambitie om bij te dragen aan CO2-reductie. Voor kinderen is duurzaamheid een logisch en natuurlijk onderdeel van het leven. Zij zijn de drijvende kracht en aanjagers van de nationale beweging. Met behulp van onder andere een actieprogramma en bespaarprogramma kunnen gezinnen sparen voor (kortingen op) milieuvriendelijke uitgaven en duurzame investeringen thuis of in de buurt. Zo kunnen we in Nederland samen de broeikasgasemissies verminderen op het gebied van wonen, voeding en vervoer. B'tje is in essentie een alliantie waar meerdere partners zich aan verbinden vanuit eigen expertise, werkveld en unieke aansluiting bij de doelstelling.

Door aansluiting te zoeken bij bovenstaande initiatieven werken wij er samen met partners aan om een positieve bijdrage te leveren aan de verlaging van de CO₂-uitstoot en gedragsverandering rond duurzaamheid. Dit resulteert in een brede Missing Chapter-klimaataanpak. We ondersteunen daarmee de Sustainable Development Goals van de VN om klimaatverandering tegen te gaan.

Onderzoek en publicaties

In 2018 gaan we de mogelijkheid onderzoeken om een kleinschalige uitgeeftak op te zetten. Dit doen we naar aanleiding van onze positieve ervaring (en geleerde lessen) met het onderzoek 'Wij Denken Mee': Nederland en vluchtelingen door de ogen van kinderen en jongeren (2016). Binnen de uitgeeftak kunnen onderzoek rapportages, boeken en speciale thema-uitgaven worden ontwikkeld die de missie van Missing Chapter versterken en uitdragen. Ook de rechten van de Mr Finney-boekenreeks worden er belegd.

Creëren van breed draagvlak

Missing Chapter wil een platform bieden voor kind-inclusie. Een stevig, structureel en proactief communicatie- en mediabeleid is hiervoor essentieel. Doel is om de ideeën van kinderen voor een duurzame wereld en de inzet van organisaties en scholen op dit vlak een podium te geven. In onze communicatie gaat het niet primair om de positionering van Missing Chapter zelf, maar om de doelen die we nastreven.

Professionalisering communicatie

We beginnen het jaar met een nieuw logo en een vernieuwde www.missingchapter.org. Andere websites krijgen gedurende het jaar ook een update. We ontwikkelen een communicatieplan dat zorgt voor eenduidigheid en overlap in de toon en missie van al onze initiatieven: online (websites en social), richting community, media én intern. Ook hierin spelen onze partners een grote ondersteunende rol. Om dit alles mogelijk te maken, breiden we in 2018 het communicatieteam uit en wordt het verstevigd.

Impact tonen

Aan de hand van onder meer concrete resultaten, onderzoek en anekdotes vertellen we via onze verschillende communicatiekanalen wat we bereiken. Op de nieuwe Missing Chapter-site is veel ruimte voor concrete resultaten die voortkomen uit de programma's, filmpjes van Kidsreporters, interviews, bijdragen vanuit de community en media-bijdragen. Ook publiceren we - aan de hand van literatuur, interviews en wetenschappelijk onderzoek - meer over de essentie en het nut van kind-inclusie.

Aanzetten tot gedragsverandering

We zetten heel Nederland aan tot positieve gedragsverandering via de frisse blik van kinderen. Vooral binnen de thema's klimaat, gezondheid en armoede. Communicatie is ook een middel om nieuwe allianties te smeden en nieuwe partners te betrekken, om zo de impact van kind-inclusie te vergroten.

Ontwikkeling Kidsreporters-platform

Er komt een KidsReporter platform. Kinderen gaan als KidsReporters het land in en voelen besluitvormers aan de tand over verschillende thema's. Ook reageren ze op vragen en stellingen en stellen ze vragen aan het grote publiek. Hun ervaringen, tips en successen worden gedeeld via vlogs en korte filmpjes.

Investeren in een sterke en open organisatie

De Statuten en de “Code goed bestuur voor goede doelen”, opgesteld door de Commissie Wijffels (2005), zijn leidend in onze werkwijze, financiële aanpak en governance. Missing Chapter voldoet aan de eisen van de Code goed bestuur en draagt de ANBI-status. We zijn de afgelopen jaren gegroeid, maar willen onze startup-mentaliteit en wendbaarheid behouden. Tegelijkertijd weten we dat het aanjagen van een steeds grotere beweging om een geloofwaardige, professionele en waardegedreven organisatie vraagt.

Dit is wat we in 2018 ondernemen:

Groei team

Het team groeit naar verwachting in 2018 naar 22 fte (eind 2017 14 fte). We willen werken met een divers team met allerlei achtergronden, van strategie en design thinking tot marketing en communicatie. Ook willen we jonge mensen de mogelijkheid bieden om binnen ons team stage te lopen. In het team richt 18,72 fte zich direct op programmawerkzaamheden en 3,28 fte op de gebieden financiën, HR, communicatie en administratie. Daarnaast wordt het team bijgestaan door professionals die zich op specifieke deelgebieden, zoals juridisch en financieel advies, pro bono inzetten.

In 2018 investeren we in het team met training en creatieve ontwikkelprojecten

zoals HR-uitwisseling met partnerorganisaties. Ook richten we onze aandacht specifiek op ons team in het Caribisch deel van Nederland en in de landen waar we naar uitbreiden (momenteel Frankrijk en Duitsland). We willen hen de mogelijkheid geven zich verder te ontwikkelen en meer aansluiting te krijgen en houden met het centrale team in Den Haag.

Ontwikkeling strategie fondsenwerving

Missing Chapter ontvangt geen structurele overheidssubsidie en wordt grotendeels uit private middelen gefinancierd. In 2018 wordt de financiële basis van de stichting verder uitgebouwd via een proactieve fondsenwervingstrategie voor:

- specifieke programma's en initiatieven;
- innovatie en ontwikkeling van nieuwe initiatieven;
- de organisatie.

Governance

We hebben een goed functionerende bestuursstructuur, zoals in de Missing Chapter Statuten en het Bestuursreglement beschreven:

De Raad van Toezicht-leden Bertil van Kaam (Voorzitter), Matthijs Tellegen (Penningmeester), Désirée van Corp (Algemeen lid) hebben een toonaangevende rol in hun vakgebied. Zij zetten

zich belangeloos in voor Missing Chapter. Ze zijn begaan met maatschappelijke thema's, zeer verbonden met de inhoud van het werk van Missing Chapter en zijn een weerspiegeling van het ondernemende DNA van de organisatie. Op deze manier spelen ze een bijzonder constructieve en kritische rol.

Het bestuur en de directie worden gevormd door Marloes van der Have (Algemeen Directeur), Laurentien van Oranje (tevens Oprichter) en Soler Berk (Directeur Strategie en Innovatie). De Raad van Toezicht is klankbord van de directie. Dit is van onschatbare waarde om nieuwe concepten te toetsen. Het bestuur van Missing Chapter bepaalt uiteindelijk het beleid en heeft de eindverantwoordelijkheid voor de dagelijkse leiding en bedrijfsvoering. Ieder jaar worden jaarplannen en (financiële) jaarverslagen op de website gepubliceerd.

Daarnaast werken we samen met een Raad van Kinderen van leerlingen van de OG Heldring school in Den Haag. Ze houden ons scherp en zorgen dat we zelf doen wat we organisaties adviseren: onszelf niet te serieus nemen, samenwerken, vertrouwen, fouten durven maken, op ons doel afgaan maar ons eigen plan ook durven loslaten. Zij herinneren ons er constant aan dat we er niet voor onszelf zijn en dat wij ook maar een deel van de oplossing hebben.

www.missingchapter.org

